

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-42-37/05/PA

Warszawa, dn. 30 grudnia 2005 r.

DECYZJA Nr RWA 43/2005

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 z późn. zm.)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

wyraża się zgodę na dokonanie koncentracji określonej w art. 12 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy, polegającej na przejęciu przez spółkę Drożdżownia „Lublin” Sp. z o.o. w Lublinie bezpośredniej kontroli nad spółką Mazowiecka Fabryka Drożdży „Józefów” Sp. z o.o. w Józefowie koło Błonia.

Uzasadnienie

W dniu 28 października 2005 r. do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji opisanej w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającej na przejęciu przez spółkę Drożdżownia „Lublin” Sp. z o.o. w Lublinie bezpośredniej kontroli nad spółką Mazowiecka Fabryka Drożdży „Józefów” Sp. z o.o. w Józefowie koło Błonia poprzez nabycie przez Zgłaszającego 100% udziałów w Drożdżowni „Józefów” Sp. z o.o.

W związku z tym, iż

1. spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, albowiem:

a) łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia tj. w roku 2004, określony zgodnie z art. 15 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz z treścią rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 maja 2001 r. w sprawie obliczania obrotu przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji (Dz. U. Nr 60 poz. 611) wyniósł **[Punkt 1 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**, a tym samym przekroczył ustawowy próg równowartości 50 milionów euro,

b) bezpośrednie przejęcie przez jednego przedsiębiorcę kontroli nad innym przedsiębiorcą jest jednym ze sposobów koncentracji określonym w art. 12 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy,

2. nie wystąpiła w sprawie żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 13 w/w ustawy, powodująca wyłączenie spod obowiązku zgłoszenia przedmiotowej koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął postępowanie w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji polegającej na przejęciu przez spółkę Drożdżownia „Lublin” Sp. z o.o. w Lublinie bezpośredniej kontroli nad spółką Mazowiecka Fabryka Drożdży „Józefów” Sp. z o.o. w Józefowie koło Błonia (dalej: Drożdżownia „Józefów” Sp. z o.o.).

Okoliczności, iż część materiału dowodowego stanowi – według oświadczeń Zgłaszającego - tajemnicę przedsiębiorstwa, a także co do części materiału dowodowego wydane zostało postanowienie o ograniczeniu Zgłaszającemu prawa wglądu, miały wpływ na strukturę niniejszej decyzji. Z uwagi bowiem na jawny charakter decyzji antymonopolowej, informacje, które zostały uznane za tajemnicę przedsiębiorstwa, zostały umieszczone w załącznikach, stanowiących integralną część orzeczenia. Wyznacza to kształt niniejszej decyzji, która składa się z następujących części:

1. Właściwa decyzja – niezawierająca informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa – jawna dla Zgłaszającego oraz osób trzecich.
2. Załącznik nr 1 do decyzji – zawierający informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa – jawny dla Zgłaszającego, niejawnym dla osób trzecich.
3. Załącznik nr 2 do decyzji – zawierający informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa – niejawnym dla Zgłaszającego oraz osób trzecich.

Na podstawie informacji i dokumentów przedłożonych wraz ze zgłoszeniem zamiaru koncentracji Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

I. Opis transakcji

Zamierzona koncentracja będzie polegała na przejęciu przez jednego przedsiębiorcę – Drożdżownię Lublin Sp. z o.o. – całkowitej kontroli nad jednym przedsiębiorcą – Drożdżownią Józefów Sp. z o.o. – poprzez nabycie 100% udziałów w tej spółce, uprawniających do wykonywania 100% głosów na jej zgromadzeniu wspólników. Nabycie udziałów w Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. nastąpi na podstawie Przyrzeczonej Umowy Sprzedaży Udziałów, zawartej pomiędzy Drożdżownią Lublin Sp. z o.o. a Mazowiecką Wytórnią Wódek i Drożdży POLMOS S.A. z siedzibą w Józefowie k. Błonia. W dniu 25 października 2005 roku strony zawarły Umowę Przedwstępną Sprzedaży Udziałów.

Zgodnie z umową przedwstępną sprzedaży udziałów, zawarcie umowy przyrzeczonej oraz przeniesienie udziałów w Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. nastąpi w ciągu siedmiu dni po uzyskaniu zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie zamierzonej koncentracji.

II. Przyczyny transakcji

Zamierzona koncentracja jest związana z działalnością gospodarczą prowadzoną przez grupę kapitałową, do której należy Drożdżownia Lublin Sp. z o.o. - Grupę Lallemand, polegającą na produkcji drożdży oraz innych wyrobów produkowanych z wykorzystaniem drożdży, w tym suplementów diety, probiotyków, lekarstw oraz suplementów pasz. Niniejsza koncentracja jest dokonywana w celu wygenerowania zysku z działalności gospodarczej obejmującej produkcję i sprzedaż drożdży w Polsce. Transakcja jest elementem przyjętej strategii wejścia na polski rynek produkcji drożdży, w ramach której Grupa Lallemand nabyła w bieżącym roku udziały w Drożdżowni Lublin Sp. z o.o. Zakup Drożdżowni Józefów

Sp. z o.o. zostanie sfinansowany ze środków pochodzących z pożyczki udzielonej Drożdżowni Lublin przez inny podmiot z Grupy Lallemand.

W opinii Zgłaszającego za celowością dokonania niniejszej koncentracji przemawia również trudna sytuacja finansowa Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. W przypadku niedokonania transakcji, istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia przesłanek dla ogłoszenia jej upadłości, a co się z tym wiąże, znacznego zmniejszenia zatrudnienia w regionie. Przejęcie kontroli nad Drożdżownią Józefów Sp. z o.o. przyczyni się do obniżenia kosztów produkcji oraz kosztów transportu Grupy Lallemand. Ponadto koncentracja pozwoli na wzmocnienie pozycji na rynku grupy kapitałowej Lallemand w stosunku do głównego konkurenta, Grupy Lesaffre posiadającej obecnie około 56% udziału w polskim rynku drożdży.

III. Uczestnicy koncentracji

Aktywnym uczestnikiem koncentracji jest Drożdżownia Lublin Sp. z o.o. w Lublinie działająca zgodnie z prawem polskim w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zasadnicza część faktycznej działalności Drożdżowni Lublin zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) obejmuje produkcję i sprzedaż drożdży (PKD 15.89.Z). Ponadto Drożdżownia Lublin prowadzi działalność polegającą na produkcji i dystrybucji ciepła (PKD 40.30.A, 40.30.B).

Drożdżownia Lublin Sp. z o.o. należy do grupy kapitałowej Lallemand. Spółką dominującą w Grupie Lallemand jest Placements Lallemand w Ontario. Struktura kontroli nad Drożdżownią Lublin Sp. z o.o. jest następująca: właścicielem 100% udziałów w Drożdżowni Lublin jest spółka prawa holenderskiego W.A. Broeze Beheer B.V. w Amsterdamie. W.A. Broeze Beheer B.V. jest w całości kontrolowana przez Harmer Hefe GmbH w Wiedniu, która z kolei jest kontrolowana przez Lallemand B.V. w Barnevald, Holandia. Właścicielem wszystkich udziałów w Lallemand B.V. jest spółka Lallemand Inc. w Ontario, Kanada, która jest kontrolowana przez Placements Lallemand.

Pozostali przedsiębiorcy należący do Grupy Lallemand działający na rynku produkcji i sprzedaży drożdży na terytorium Unii Europejskiej:

1. AS Salutaguse Pärmitehas w Kohila, Estonia,
2. UAB Jominga w Panevezis, Litwa,
3. Harmer Hefe GmbH w Wiedniu, Austria,
4. Hagold Hefe GmbH w Wiedniu, Austria,
5. F.X. Wieninger GmbH & Co. w Passau, Niemcy,
6. Old Herold Hefe, s.r.o. w Trenchin, Słowacja.

Poza Drożdżownią Lublin Sp. z o.o. na rynku polskim działają następujący przedsiębiorcy należący do Grupy Lallemand, którzy eksportują do Polski swoje towary:

1. Danstar Ferment AG z siedzibą w Niemczech – bakterie wspomagające zdrowie i odżywianie człowieka;
2. Lallemand UK z siedzibą w Wielkiej Brytanii – preparaty witaminowe (oparte na preparatach drożdżowych) oraz odczynniki klarujące używane podczas procesu warzenia piwa.

Pasywnym uczestnikiem koncentracji jest Mazowiecka Fabryka Drożdży Józefów Sp. z o.o. w Józefowie k. Błonia działająca zgodnie z prawem polskim w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zasadnicza część faktycznej działalności Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. obejmuje produkcję i sprzedaż drożdży (PKD 15.89.Z). Ponadto Drożdżownia Józefów Sp. z o.o. prowadzi działalność polegającą na produkcji i sprzedaży sprężonego powietrza (PKD 24.11.Z) oraz na poborze i sprzedaży pobranej wody (PKD 41.00.A oraz 41.00.B).

Drożdźownia Józefów Sp. z o.o. jest w całości kontrolowana przez Mazowiecką Wytwórnę Wódek i Drożdży Polmos S.A. w Józefowie k. Błona, który jest właścicielem 100% udziałów w tej spółce. Z kolei spółka Polmos S.A. jest w całości kontrolowana przez Skarb Państwa. Skarb Państwa nie jest w świetle ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów traktowany jako przedsiębiorca, a spółki należące do niego nie stanowią więc grupy kapitałowej w rozumieniu ustawy. W związku z tym należy stwierdzić, że grupę kapitałową tworzą tylko spółka Polmos S.A. oraz zależna od niej, Drożdźownia Józefów Sp. z o.o.

Zakres działalności Mazowieckiej Wytwórni Wódek i Drożdży Polmos S.A. obejmuje:

- produkcję destylowanych napojów alkoholowych,
- produkcję alkoholu etylowego,
- sprzedaż hurtową napojów alkoholowych i niealkoholowych, oraz
- sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych i niealkoholowych.

Ponadto, spółka Polmos S.A. zajmuje się wytwarzaniem pary wodnej i gorącej wody, oraz dystrybucją pary wodnej i gorącej wody.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

I. Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 ze zm.), przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Ocena oddziaływania koncentracji na stan konkurencji wymaga określenia rynków właściwych zarówno w aspekcie geograficznym, jak i produktowym, na które koncentracja wywiera wpływ.

Rynkami produktowymi, w których uczestniczy Drożdźownia Lublin Sp. z o.o. są:

1. rynek produkcji i sprzedaży drożdży,
2. rynek produkcji i dystrybucji ciepła.

Rynkami produktowymi, na których działa Drożdźownia Józefów Sp. z o.o. są:

1. rynek produkcji i sprzedaży drożdży,
2. rynek produkcji i sprzedaży sprężonego powietrza,
3. rynek poboru i sprzedaży pobranej wody.

Jak wynika z powyższego zestawienia, wspólnym rynkiem produktowym dla uczestników koncentracji, wyodrębnionym ze względu na przedmiot działalności łączących się podmiotów, jest rynek produkcji i sprzedaży drożdży.

Produkcja drożdży piekarniczych, sklasyfikowana w Polskiej Klasyfikacji Działalności jako produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana (15.89.Z) stanowi zasadniczą działalność Drożdźowni Lublin Sp. z o.o.

i Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. Na rynek produkcji i sprzedaży drożdży składają się dwa w pełni substytutywne produkty, a mianowicie drożdże w stanie stałym oraz mleczko drożdżowe. Jednocześnie nie istnieją produkty substytutywne wobec drożdży, gdyż stanowią one półprodukt niezbędny m. in. do wyrobu pieczywa.

Rynek drożdży jest rynkiem stabilnym, na którym nie wyróżnia się poszczególnych faz rozwoju. W związku z niezmiennym, co do zasady, przeznaczeniem drożdży, nie wyróżnia się nowych rynków zbytu drożdży, nie zmieniają się również odbiorcy drożdży. W zasadzie wykluczone jest nowe zastosowanie tego półproduktu. W związku z rozwojem technologicznym można wyróżnić drożdże lepsze jakościowo (bardziej odwodnione), wydajniejsze, trwalsze (a przez to droższe) oraz drożdże standardowe (tańsze). Obie grupy stanowią jednak wciąż jeden rynek produktowy, gdyż są substytutywne. Natomiast zwiększanie się wydajności i trwałości drożdży przyczynia się do stopniowego zmniejszania się rynku drożdży ze względu na mniejszą ilość drożdży niezbędną do produkcji.

Za rynek właściwy produkcji i sprzedaży drożdży w aspekcie terytorialnym w niniejszej koncentracji, wbrew opinii Zgłaszającego, należy uznać rynek krajowy.

Zgłaszający określił przedmiotowy rynek produktowy w aspekcie geograficznym jako obejmujący co najmniej obszar państw członkowskich Unii Europejskiej. Stwierdził, iż za takim stanowiskiem przemawia przede wszystkim fakt, że na tym obszarze nie istnieją żadne przeszkody celne dla sprzedaży drożdży. Zgłaszający zauważył ponadto, iż istniejąca praktyka transportu drożdży na duże odległości w ramach Unii Europejskiej wskazuje na fakt, że koszty transportu nie są znaczne i nie ograniczają wymiaru geograficznego rynku. Na potwierdzenie tego stanowiska Zgłaszający przedstawił sposób obliczania kosztów transportu na przykładzie transportu między Polską i Włochami na odległość 1.500 km. Przy założeniu, że koszt transportu wynosi 0,55 EUR za kilometr, przy transporcie 20 ton okazuje się, że koszt to 825 EUR, co prowadzi do wniosku, że koszt transportu 1 kg to 0,042 EUR. Zdaniem Zgłaszającego przy jednorazowym transporcie w ilości minimalnej 15 ton i stawce za kilometr wynoszącej tylko 0,55 EUR, opłacalny pozostaje eksport drożdży do krajów Unii Europejskiej gdyż wciąż utrzymują się tam wyższe ceny niż w Polsce. W przypadku mniejszej jednorazowej wysyłki, zapłaty za transport w obie strony lub niewiele wyższej ceny - eksport stałby się nie opłacalny. Według Zgłaszającego koszty transportu stanowią około 8% kosztów produkcji drożdży.

Ponadto Zgłaszający stwierdził, iż Polska importuje drożdże głównie z Niemiec, Włoch, Ukrainy, Turcji i Bułgarii. Na podstawie własnych szacunkowych danych Zgłaszający ustalił udział największego importera drożdży w Polsce tj. firmy Uniferm Sp. z o.o. Na terenie Polski działa co najmniej kilkunastu dystrybutorów drożdży Uniferm z Niemiec, w tym firmy BAJER Nowy Sącz, WIGRYD Siemianowice, AGART Poznań, SÓL-PEK-WIÓR Sulechów, AWIMEX Rzeszów, ROBMAR Rzeszów, KORPIEK Lublin, SEAMEX Toruń, INTER PIEK Słupsk i LITWINOWICZ Świdnica. Każda z wymienionych firm sprzedaje miesięcznie, wedle szacunków Zgłaszającego, po kilkadziesiąt ton drożdży Uniferm (czyli kilkaset ton rocznie). Na polskim rynku działa szereg mniej znaczących dystrybutorów sprzedających mniejsze ilości niemieckich drożdży Uniferm. Dane te pozwalają sądzić, iż szacunkowa wielkość importu drożdży Uniferm do Polski wynosi obecnie około 9.900 ton rocznie, co jednocześnie wskazuje na 15% udział w rynku polskim. Pozostali importerzy tj. „Polmazof” Export-Import Zofia Smoleń Maciuba (przedstawiciel firmy Asmussen z Niemiec), Firma Handlowa „BMS-G” sp. jawna B.M.T.S. Gaska L. Bachowski (przedstawiciel firmy Fermipan z Włoch), Pol-Gama Sp. z o.o. (przedstawiciel firmy Enzym z Ukrainy), Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Rolne „Niechcice” Sp. z o.o. (przedstawiciel firmy Akmayah z Bułgarii), posiadają łącznie 3,5% udział w polskim rynku drożdży. Wobec

powyższego Zgłaszający szacuje, iż udział importu w rynku polskim kształtuje się obecnie na poziomie ok. 18,5%.

Na import drożdży z Unii Europejskiej oraz obszaru wspólnego rynku, nie mają wpływu jakiejkolwiek bariery kontyngentowe, taryfowe i inne bariery handlowe. Na import drożdży z Ukrainy wpływa nałożone cło w wysokości 8,5%.

Zgłaszający przyjmuje, iż eksport drożdży z Polski przedstawia się następująco:

- Grupa Lesaffre eksportuje około 480 ton drożdży rocznie do Rosji;
- Grupa Lesaffre eksportuje około 250 ton drożdży rocznie na Białoruś;
- Drożdźownia Józefów eksportuje około 80 ton drożdży rocznie do Niemiec.

Należy ponadto wskazać, iż, wedle szacunków Zgłaszającego, grupy obecne na rynku polskim sprzedają drożdże w ramach transakcji grupowych do podmiotów w innych krajach:

- Grupa Lesaffre (Wołczyn) produkuje na potrzeby spółek z jej grupy w Czechach około 4.000 ton drożdży rocznie, Słowacji – około 3.500 ton drożdży rocznie i na Węgrzech – 4.500 ton rocznie;
- Zgłaszający produkuje na potrzeby Grupy Lallemand w Estonii około 400 ton rocznie.

W związku z powyższym Zgłaszający szacuje, że łączna wielkość drożdży kierowanych z Polski na rynki zagraniczne jest nie mniejsza niż 13.000 ton rocznie co stanowi ok. 18,5% sprzedaży ogółem tego wyrobu.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie zgodził się ze stanowiskiem Zgłaszającego i ustalił rynek właściwy w przedmiotowej koncentracji jako krajowy rynek produkcji i sprzedaży drożdży.

Zgodnie z istniejącą linią orzeczniczą Prezesa Urzędu rynek produkcji i sprzedaży drożdży określony został w aspekcie geograficznym jako rynek krajowy. W decyzji nr DDF-13/03 dotyczącej bezpośredniego ustalania cen sprzedaży drożdży piekarniczych uznano, iż rozpatrywanej sprawie rynkiem w ujęciu produktowym jest rynek sprzedaży drożdży piekarskich, natomiast z uwagi na to, iż sprzedaż tego asortymentu odbywa się na terenie całego kraju, a bariery celne powodują, że import jest niewielki, rynkiem w aspekcie geograficznym jest rynek krajowy.

Zniesienie z dniem 1 maja 2004 r. ceł na import drożdży z krajów należących do Unii Europejskiej oraz należących do unii celnej nie powoduje automatycznie przekształcenia rynku właściwego w aspekcie terytorialnym w rynek obejmujący przynajmniej terytorium w/w państw. Określenie właściwego rynku geograficznego wymaga wyznaczenia obszaru, na którym przedsiębiorcy znajdujący się po stronie popytu lub podaży funkcjonują w wystarczająco zbliżonych warunkach konkurencji oraz który można odróżnić od obszarów sąsiednich przez wzgląd na odmienne warunki prowadzenia działalności oferowane przedsiębiorcom. Podstawowym testem służącym jego zdefiniowaniu jest porównanie cen na odpowiednie towary bądź usługi na analizowanych obszarach. Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Zgłaszającego średnia cena drożdży w Polsce kształtuje się na poziomie 1,9 PLN/kg, podczas gdy średnia cena drożdży w krajach Unii Europejskiej wynosi około 0,90 EUR za kilogram. W Turcji cena ta wynosi około 0,60 EUR za kilogram. Biorąc pod uwagę kurs średni PLN Narodowego Banku Polskiego w stosunku do EUR z dnia 15 grudnia 2005 roku (1 EUR = 3,8456 PLN) należy przyjąć, że średnia cena drożdży w krajach zachodnioeuropejskich kształtuje się obecnie na poziomie około 3,50 PLN za kilogram w Turcji zaś – około 2,30 PLN. Na Ukrainie cena drożdży kształtuje się na poziomie około 1,6 PLN/kg, jednakże import drożdży z Ukrainy do Polski obłożony jest 8,5% stawką celną. Wynika z powyższego, że na wskazanych obszarach istnieją wyraźne różnice w cenach sprzedaży drożdży.

Przy ustalaniu obszaru stanowiącego właściwy rynek geograficzny w następnej kolejności należy wziąć pod uwagę koszty transportu. Wysoki udział kosztów transportu w cenie produktu może stanowić dowód na krajowy charakter rynku właściwego. Odnosząc się do kosztów transportu i opłacalności eksportu Zgłaszający stwierdził, iż poziom rentowności eksportu kształtuje się dla polskich producentów najkorzystniej przy kosztach transportu na odległość 1.500 km na poziomie 0,55 EUR / 1 km i transporcie co najmniej 20 ton. Zgłaszający uznał jednak, iż w przypadku mniejszej jednorazowej wysyłki, zapłaty za transport w obie strony lub niewiele wyższej ceny transportu - eksport stałby się nieopłacalny. Biorąc pod uwagę różnice w cenach sprzedaży drożdży istniejące na obszarze Unii Europejskiej (ceny drożdży w krajach zachodnioeuropejskich stanowi niemal dwukrotność ceny na polskim rynku, jednakże niewiele wyższa cena transportu może spowodować brak rentowności eksportu), należy przyjąć, iż koszty transportu są znaczące. W opinii Zgłaszającego stanowią one około 8% kosztów produkcji drożdży. Komisja Europejska brała pod uwagę czynnik kosztów transportu przy ustalaniu właściwego rynku geograficznego m. in. w sprawie butelkowej wody źródlanej¹ oraz decyzji dotyczącej rynku produktów z bezszwowej, nierdzewnej stali². W pierwszej z powołanych spraw Komisja uznała, iż wysokimi kosztami transportu są koszty sięgające 10% wartości produktu przy transporcie na odległość do 300 km, w drugiej zaś, iż za wysokie koszty transportu można uznać koszty sięgające 2-3% wartości produktu. Uzasadnione jest zatem przyjęcie przez Prezesa Urzędu, iż koszty transportu w niniejszej sprawie są wysokie.

Należy również odnieść się do poziomu wymiany handlowej pomiędzy poszczególnymi obszarami. Mimo braku barier prawnych, utrzymywanie niewielkiego wskaźnika przepływu towarów pomiędzy państwami może stanowić główny argument przemawiający za traktowaniem obszaru danego kraju jak odrębnego rynku geograficznego.

Zgłaszający, opisując znaczenie handlu zagranicznego w przedmiotowej sprawie, stwierdza, iż Polska importuje drożdże głównie z Niemiec, Włoch, Ukrainy, Turcji i Bułgarii. Zdaniem Zgłaszającego Spółka Uniferm Polska Sp. z o.o., wskazana również jako jeden jego głównych konkurentów, przedstawiciel producenta z Niemiec posiada około 15% udział w rynku drożdży. Inne spółki, tj. „Polmazof” Export-Import Zofia Smoleń Maciuba (przedstawiciel firmy Asmussen z Niemiec), Firma Handlowa „BMS-G” sp. jawna B.M.T.S. Gąska L. Bachowski (przedstawiciel firmy Fermipan z Włoch), Pol-Gama Sp. z o.o. (przedstawiciel firmy Enzym z Ukrainy), Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Rolne „Niechcice” Sp. z o.o. (przedstawiciel firmy Akmayah z Bułgarii), posiadają łącznie 3,5% udział w polskim rynku drożdży co daje łącznie ok. 18,5% udział importu drożdży w sprzedaży ogółem tego wyrobu. Natomiast w kwestii eksportu Zgłaszający szacuje, że łączna wielkość drożdży kierowanych z Polski na rynki zagraniczne jest nie mniejsza niż 13.000 ton rocznie co stanowi również ok. 18,5% sprzedaży ogółem tego wyrobu. Przedstawione dane Zgłaszający opiera wyłącznie na własnych szacunkowych badaniach rynku, w tym na informacjach otrzymywanych od dystrybutorów drożdży.

Prezes UOKiK zgodnie z art. 233 k.p.c. w związku z art. 81 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, odmówił wiarygodności i mocy dowodowej przedstawionych danych. Prezes Urzędu kierował się ustaleniami zawartymi w postanowieniu z dnia 6 kwietnia 2005 r. kończącym postępowanie o sygn. DOK3-401/3/04/MB mające na celu badanie rynku produkcji i sprzedaży drożdży piekarniczych, w tym określenie jego struktury i stopnia koncentracji. Zgodnie z informacjami zgromadzonymi w ramach w/w postępowania obejmującego lata 2002-2003 oraz okres 10 miesięcy 2004 r. udział importu drożdży do ogółu sprzedaży drożdży na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosił zaledwie **[Punkt 1**

¹ Decyzja Komisji Europejskiej w sprawie Nestle/Perrier z dnia 22 lipca 1992 r.; sygn. No IV/M. 190.

² Decyzja Komisji Europejskiej w sprawie Mannesmann/Vallourec/Ilva z dnia 31 stycznia 1994 r.; sygn. No IV/M. 315.

załącznika nr 2 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa] i miał tendencję zniżkową. Ponadto według raportu sporządzonego przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w okresie 2005-2008 powinien nastąpić dalszy spadek wielkości importu drożdży do Polski. Biorąc pod uwagę wyższe ceny sprzedaży drożdży w krajach wskazanych jako potencjalni eksporterzy drożdży do Polski, należy uznać 18,5% udział importu drożdży w sprzedaży ogółem tego wyrobu jako niewiarygodny.

Także eksport drożdży w latach 2002-2003 kształtował się na poziomie **[Punkt 2 załącznika nr 2 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]** sprzedaży ogółem tego wyrobu. Według danych szacunkowych eksport w 2004 r. wynosił **[Punkt 3 załącznika nr 2 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]** sprzedaży ogółem drożdży. Przyjmując istotny wzrost eksportu należy jednak zauważyć, iż nadal ok. 90% drożdży produkowanych na terytorium Polski jest konsumowana na tym rynku. Zgodnie z testem Elzinga-Hogarty, szeroko stosowanym przez organy antymonopolowe w wielu krajach (np. USA), fakt ten nie pozwala na szersze określenie rynku właściwego w niniejszej sprawie niż rynek krajowy.

Na podstawie wszechstronnego rozważenia przedstawionych powyżej argumentów Prezes UOKiK określił rynek produkcji i sprzedaży drożdży w aspekcie terytorialnym jako rynek krajowy.

A/

Zamierzona koncentracja wywiera wpływ na rynek właściwy w układzie horyzontalnym. Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym (poziomym), jest każdy rynek produktowy, na którym zaangażowani są co najmniej dwaj przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji (rynki wspólne) i gdzie koncentracja prowadzi do uzyskania łącznego udziału w rynku geograficznym w wysokości większej niż 20%. Wielkość rynku produkcji drożdży w Polsce wynosi ok. 70 tysięcy ton rocznie, przy średniej cenie drożdży kształtującej się na poziomie około 1,9 PLN/kg. Całkowita wartość rynku produkcji drożdży w Polsce wynosi około 133.000 tysięcy PLN rocznie. Sprzedaż drożdży przez Drożdżownię Józefów Sp. z o.o. **[Punkt 2 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**. Z kolei sprzedaż drożdży przez Drożdżownię Lublin Sp. z o.o. **[Punkt 3 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**. Drożdżownia Józefów Sp. z o.o. ma zatem w rynku produkcji i sprzedaży drożdży w Polsce udział w wysokości **[Punkt 4 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**, a Drożdżownia Lublin Sp. z o.o. udział w wysokości **[Punkt 5 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**. Planuje się, że po nabyciu Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. Grupa Lallemand osiągnie produkcję rzędu **[Punkt 6 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]** w Polsce. Tym samym jej udział w rynku właściwym w wyniku koncentracji wyniesie **[Punkt 7 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**.

Drożdżownia Lublin Sp. z o.o. oraz Drożdżownia Józefów Sp. z o.o. działają na rynku produkcji i sprzedaży drożdży na tym samym szczeblu obrotu. Do głównych odbiorców Drożdżowni Lublin Sp. z o.o. należą Zaopatrzenie Piekarń Sezamex z Torunia, Technet z Bydgoszczy i Kobo Sp. z o.o. z Niska. Ich udział zakupów w łącznej wartości sprzedaży przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji, wynosi odpowiednio **[Punkt 8 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**. Do głównych odbiorców Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. należą Zakład Handlowo-Usługowy Kojer z Piły, Korn z Piaseczna i Merkur z Warszawy. Ich udział zakupów w łącznej wartości

sprzedaży przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji, wynosi odpowiednio **[Punkt 9 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**.

Do głównych dostawców surowca do produkcji drożdży, tj. melasy, dla Drożdżowni Lublin Sp. z o.o. należą Krajowa Spółka Cukrowa S.A. (Toruń), Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Smotlicka Janina (Racibórz) oraz Sud Deutsche Zucker. Ich udział dostaw w łącznej wartości zakupów przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji, wynosi odpowiednio **[Punkt 10 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**. Głównymi dostawcami melasy dla Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. należą MAX Krzepice, Südzucker Kraków i Alko Biała. Ich udział dostaw w łącznej wartości zakupów przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji, wynosi odpowiednio **[Punkt 11 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**.

B/

W przedmiotowej transakcji nie ma rynku właściwego, na który ta koncentracja wywierałaby wpływ w układzie wertykalnym. W zgłoszonej koncentracji nie można wyodrębnić rynku produktowego, na którym działa co najmniej jeden z przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji, jest on równocześnie rynkiem zakupu lub sprzedaży dla drugiego z nich, a indywidualny lub łączny udział na tych rynkach przekracza 30%, bez względu na to, czy aktualnie istnieje powiązanie typu dostawca-odbiorca między tymi przedsiębiorcami. Przedsiębiorcy biorący udział w przedmiotowej koncentracji działają na tym samym szczeblu obrotu na krajowym rynku produkcji i sprzedaży drożdży. Dokonując analizy wysokości udziałów rynkowych na rynku sprzedaży drożdży należy uznać, iż nie ma rynku właściwego, na którym istnieją pomiędzy nimi znaczące (skutkujące indywidualnym lub łącznym udziałem powyżej 30%) powiązania wertykalne.

C/

Zamierzona koncentracja wywiera wpływ na rynek właściwy w układzie konglomeratowym. Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, jest każdy rynek produktowy, na którym między przedsiębiorcami uczestniczącymi w koncentracji nie istnieją żadne powiązania (układy) horyzontalne i wertykalne, ale przynajmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji posiada więcej niż 40% udziału w jakimkolwiek rynku właściwym.

Przedsiębiorcy biorący bezpośredni udział w koncentracji oprócz swojej głównego przedmiotu działalności – produkcji i sprzedaży drożdży prowadzą inną działalność uboczną. Działalność uboczna Drożdżowni Lublin Sp. z o.o. polega na produkcji i dystrybucji ciepła. W ramach sieci ciepłowniczej obejmującej poza budynkami Drożdżowni Lublin Sp. z o.o. tylko jeden budynek mieszkalny, Drożdżownia Lublin Sp. z o.o. jest jedynym dostawcą ciepła (przy czym pozostali mieszkańcy przedmiotowego osiedla używają własnego ogrzewania). W 2004 roku wartość sprzedaży ciepła Drożdżowni Lublin wyniosła **[Punkt 12 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**.

Uboczna działalność Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. polega na produkcji i sprzedaży sprężonego powietrza oraz na poborze i sprzedaży pobranej wody. Sprężone powietrze produkowane jest na urządzeniach zwanych sprężarkami powietrza, których koszt wynosi ok. 10-20 tysięcy złotych. Ilość produkowanego powietrza przez Drożdżownię Józefów pozwala na odsprzedaż części do sąsiedniego zakładu, czyli spółki matki. W momencie podziału Mazowieckiej Wytwórni Wódek i Drożdży „Polmos” S.A. w Józefowie k. Błonia na dwie spółki, czyli Polmos S.A. i Drożdżownię Józefów Sp. z o.o., drożdżowni przekazano w aportcie wszystkie sprężarki powietrza, które wcześniej produkowały sprężone powietrze na potrzeby całego zakładu przed podziałem. Udział przychodów ze sprzedaży sprężonego

powietrza w przychodach ogółem Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. wynosi **[Punkt 13 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**.

Ponadto, Drożdżownia Józefów Sp. z o.o. wydobywa wodę pitną na własne potrzeby oraz na potrzeby sąsiednich zakładów i przyległego osiedla mieszkaniowego. W związku z wydzieleniem Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. ze struktur Polmosu S.A., aportem przekazano drożdżowni całą gospodarkę wodno-ściekową. Po sprzedaży przez Drożdżownię Józefów Sp. z o.o. oczyszczalni w strukturze Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. pozostała tylko gospodarka wodna. Ze względu na swoje duże moce wydobywcze Drożdżownia Józefów Sp. z o.o. prowadzi sprzedaż wody dla odbiorców zewnętrznych. W związku z doprowadzeniem rurociągów z dwóch ujęć wodnych do granic terytorialnych osiedla Józefów, jego mieszkańcy mają możliwość zmiany dostawcy wody. Jedno ujęcie wody znajduje się w Pruszkowie skąd wodę odbiera SHR Płochocin, a drugie ujęcie znajduje się w Święcicach i zaopatruje w wodę mieszkańców i zakłady północnej części Płochocina. Udział przychodów z tytułu sprzedaży wody w ogólnej kwocie przychodów Drożdżowni Józefów kształtuje się w granicach **[Punkt 14 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**.

Opisane powyżej działalności uboczne stron przedmiotowej transakcji mają charakter monopolu naturalnego. W związku z tym Drożdżownia Lublin Sp. z o.o. oraz Drożdżownia Józefów Sp. z o.o. na każdym w/w rynku lokalnym mają po 100% udziałów. Tym samym koncentracja wywiera wpływ na rynki właściwe w układzie konglomeratowym.

II. Ocena skutków koncentracji

Zgodnie z art. 17 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Zgodnie z zasadą, określoną w art. 1 ust. 2 ww. ustawy, przedmiotowa transakcja powinna zostać oceniona pod względem skutków, jakie wywoła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Analiza przedmiotowej koncentracji wykazała, iż w jej wyniku konkurencja na krajowym rynku produkcji i sprzedaży drożdży nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Przyjmując powyższe stanowisko Prezes Urzędu miał na względzie poniższe okoliczności.

A/ Zamierzona koncentracja wywołuje wpływ na rynek właściwy w układzie horyzontalnym (poziomym). Na rynku polskim wciąż przewodzić będzie grupa Lesaffre z udziałem przynajmniej 56% w rynku, natomiast Lallemand osiągnie **[Punkt 15 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**. Zamierzona koncentracja prowadzi jednak do wzmocnienia pozycji na rynku podmiotu, który może podjąć skuteczną konkurencję z obecnym na rynku przedsiębiorcą o wyraźnej pozycji dominującej. Ponadto za celowością dokonania niniejszej koncentracji przemawia trudna sytuacja finansowa Drożdżowni Józefów Sp. z o.o. W przypadku niedokonania transakcji, istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia przesłanek dla ogłoszenia upadłości Drożdżowni Józefów Sp. z o.o., a co się z tym wiąże dalszego ograniczenia konkurencji na rynku. Należy również zauważyć, iż opłacalność produkcji drożdży jest w dużej mierze uzależniona od wykorzystania mocy produkcyjnych i skali produkcji. Im większa jest ta skala, tym niższe są koszty produkcji. Przejęcie kontroli nad Drożdżownią Józefów Sp. z o.o. przyczyni się do obniżenia kosztów produkcji oraz kosztów transportu Grupy Lallemand. W chwili obecnej Drożdżownia Józefów Sp. z o.o. wykorzystuje około **[Punkt 16 załącznika**

nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]. swoich mocy produkcyjnych, podczas gdy Drożdżownia Lublin Sp. z o.o. około **[Punkt 17 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa].** Przedsiębiorcy ci mogliby zatem skierować na rynek maksymalnie do **[Punkt 18 załącznika nr 1 do decyzji, zawierającego informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]** swych mocy produkcyjnych. Jednakże przedsiębiorcy bezpośrednio uczestniczący w koncentracji bez dokonania dodatkowych inwestycji nie będą w stanie zwiększyć swojej zdolności produkcyjnej. Uzasadnione jest zatem wspieranie inwestycji poprawiających jakość i efektywność przy wykorzystaniu obecnych zdolności produkcyjnych.

B/ Zamierzona koncentracja wywołuje wpływ na rynek właściwy w układzie konglomeratowym. Jednakże należy uznać, że działalność przedsiębiorców uczestniczących bezpośrednio w koncentracji na wskazanych w uzasadnieniu niniejszej decyzji rynkach właściwych na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, stanowi działalność uboczną w stosunku do podstawowej, jaką jest produkcja i sprzedaż drożdży. Ponadto udział przychodów uzyskiwanych przez Drożdżownię Lublin Sp. z o.o. i Drożdżownię Józefów Sp. z o.o. na w/w rynkach jest nieznaczny w ogólnej kwocie przychodów.

C/ Nie występuje znacząca wertykalna styczność działalności przedsiębiorców biorących udział w koncentracji.

Konkludując, należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 17 ustawy antymonopolowej, albowiem konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie, bądź umocnienie się pozycji dominującej na rynku któregośkolwiek z uczestników koncentracji.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury UOKiK w Warszawie.

Otrzymuje:

**Pan
Mikołaj Piaskowski**

Pelnomocnik spółki Drożdżownia Lublin Sp. z o.o.

CMS Cameron McKenna Paweł Dębowski Spółka Komandytowa
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa